

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามที่อาศัยอยู่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการศึกษา

1. ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง
2. คณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 240 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 150 คน ซึ่งได้จากขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของ ยามาเน่

สรุปผล

จากการศึกษา ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลัก
 ธรรมนูญของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม
 จากหมู่บ้าน 11 บ้านบัวแดง มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 หมู่ที่ 5 บ้าน
 กุยเต้ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67 หมู่ที่ 2 บ้านคงช้าง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ
 10.67 และหมู่ที่ 6 บ้านโนนรัง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00

2. ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมนูญ
 ของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับ
 ปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 ด้าน
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมี
 ส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบ
 ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตาม
 หลักธรรมนูญของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า
 คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกัน
 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ
 ด้านหลักนิติธรรม

4. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมนูญ
 ของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

4.1 ด้านหลักนิติธรรม เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรเปิด
 โอกาสให้ประชาชนนำเสนอปัญหา/โครงการในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ควรมีการปิด
 ประชาศเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เทศบัญญัติ และข้อมูลอื่นให้ประชาชนทราบ และควรให้
 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ตามกฎหมาย ระเบียบ และยึดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

4.2 ด้านหลักคุณธรรม เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรมี
 การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้านในเขตเทศบาลอย่างทั่วถึง และพนักงานเทศบาล
 สมาชิกสภาเทศบาล และคณะผู้บริหารเทศบาล ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

4.3 ด้านหลักความโปร่งใส เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรมี
 ระบบการตรวจสอบ การฟ้องร้อง และการลงโทษผู้กระทำผิดตามกระบวนการยุติธรรม ควรมี

การจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน และควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เอกสาร การสอบราคา ประกวดราคา ให้ผู้ประกอบการหรือผู้มีอาชีพรับจ้างทราบ

4.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรมี การแต่งตั้งผู้แทนชุมชน/ประชาคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ควรมีการเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาล และควรมีกลไกรับฟังความคิดเห็นจาก ประชาชน

4.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรออกหน่วยเคลื่อนที่ เพื่อให้บริการประชาชน ผู้บริหารควรนำข้อเสนอของสมาชิกสภา เทศบาล และข้อเรียกร้องของประชาชน ไปพิจารณาดำเนินการอย่างทั่วถึง และควรการแถลง ผลการดำเนินงานในแต่ละปีผ่านเวทีประชาคมให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

4.6 ด้านหลักความคุ้มค่า เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรมี การรณรงค์การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า ควรมีการจัดทำทะเบียนคุม ครุภัณฑ์สำนักงานทุกชนิดอย่างครอบคลุม และควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับภารกิจ ที่ปฏิบัติ

อภิปรายผล

ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของ ผู้ใหญ่บ้าน ตามที่ผู้ใหญ่บ้านมอบหมาย ไม่มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และภารกิจของเทศบาล จึงมีความคาดหวังเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์มากเกินไป ทำให้ผลการศึกษาความคิดเห็นของ คณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษา สอดคล้องกับ สุวกิจ ศรีปีดดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏ มหาสารคาม พบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคาม มีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พระมหาสมณชา ษาเสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ทักษะคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหารต่อการปฏิรูปการเมือง ตามแนวคิดธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด มุกดาหาร มีทักษะคติต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวคิดธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยระดับ ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล เมืองหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อ การดำเนินงานตามธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับ จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ จิตติพร ดลवास (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล สามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา พบว่าความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษา ไม่สอดคล้องกับ ไพศาล ตั้งสมบูรณ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาครใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ไม่สอดคล้องกับ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความ คิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับ บวร วิเศษสุนทร (2550 :

บทคัดย่อ) ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 คณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีการดำเนินงานในแต่ละหมู่บ้านอย่างเสมอภาค มีการประชาสัมพันธ์งานของเทศบาลอย่างทั่วถึง ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค และเป็นธรรม มีการทำประชาพิจารณ์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกเทศบัญญัติ จึงส่งผลให้คณะกรรมการที่อยู่ต่างพื้นที่มีความคิดไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับ พงศ์พิชญ์ บุตรพระองค์ (2551 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า บุคคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสังกัดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาทิ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ และด้านคุ้มครองดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้กำหนดข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

- 1.1 เทศบาลควรมีการใช้ข้อบังคับหรือระเบียบอย่างเป็นทางการเป็นธรรมตามหลักนิติธรรม
- 1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ในหลัก
 หลักธรรมาภิบาลให้กับคณะกรรมการหมู่บ้านมากขึ้น
- 1.3 ผู้บริหารควรรับผิดชอบดำเนินนโยบายตามที่ได้แถลงต่อประชาชน
- 1.4 ควรมีการประกาศเผยแพร่ร่างระเบียบข้อบังคับของเทศบาลก่อนประกาศใช้
- 1.5 ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล
- 1.6 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล
 ได้อย่างสม่ำเสมอ
- 1.7 ผู้บริหารควรดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ตามหลักคุณธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาคราวต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 เทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ใน
 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับประเด็น ต่อไปนี้

- 2.1 ควรศึกษาปัญหาในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของเทศบาล
 ตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
 เทศบาลตำบลปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด